

Návrhy a odporúčania konferencie

1. Účastníci konferencie opätovne konštatujú, že rozvoju spoločenského a kultúrneho života na zmiešanom území by pomohol aj rozvoj zanedbanej infraštruktúry, ako aj možnosť vzdelávania sa v materinskom jazyku. Tento nedostatok paradoxne najviac pociťujú Slováci v pozícii menšiny.

2. K rozvoju kultúry a vlastenectva by malo účinne napomáhať pestovanie historického vedomia, čo však u nás absentuje. Legislatíva pritom formálne pamätá na podporu vlastenectva či národnej identity, v praxi sa však nerešpektuje. Výučbe dejepisu sa venuje len okrajová pozornosť, čo považujeme za veľký nedostatok, navrhujeme preto zvýšiť týždenný počet vyučovania dejepisu na dve hodiny. Udivuje nás zvýšenie počtu hodín jazyka národností pri nedostatočnom zvládaní štátneho jazyka. V záujme zlepšenia znalosti štátneho jazyka príslušníkmi národnostných menšín navrhujeme zväziť plošné vyučovanie dejepisu v štátnom jazyku.

3. Odporúčame, aby v rezorte školstva bol zavedený dohľad nad dodržiavaním zákonných ustanovení, pokiaľ ide o kvalitu výučby štátneho jazyka a v rezorte kultúry dohľad nad dodržiavaním pravidiel slovenčiny i označovania verejných priestranstiev.

4. Zlepšeniu nielen znalosti slovenčiny, ale aj celkovej životnej a spoločenskej úrovne by prospelo, keby rómske deti boli povinné absolvovať dva roky predškolského vzdelávania v štátnom jazyku.

5. Riešenie vyžaduje aj fakt, že na jazykovo zmiešanom území sú obecné samosprávy bez slovenského zastúpenia, vynucovanie znalosti menšinového jazyka pri prijímaní do zamestnania v štátnej správe, čím sú príslušníci slovenského národa diskriminovaní.

6. Rozvoj národnostných a kultúrnych vzťahov vyžaduje lepšiu vzájomnú informovanosť, čomu by výdatne pomáhalo dôsledné plnenie zákonom daných úloh verejnoprávnymi médiami v oblasti informácií, kultúry a vzdelávania. Tu však už dlhodobo absentuje záujem predovšetkým o život Slovákov v pozícii menšiny na jazykovo zmiešaných územiach. Rovnako je akútna potreba zvýšiť podiel tvorby a vysielania dokumentov na historické a vlastenecké témy v RTVS.

7. Národnej rade Slovenskej republiky opätovne navrhujeme zaradiť 4. jún 1920 ako Deň podpísania trianonskej mierovej zmluvy, ako trvalého základu slovensko-maďarských vzťahov, rovnako tak 6. október 1938 ako Deň vyhlásenia autonómie medzi pamätné dni Slovenskej republiky. Pripomíname, že v záujme historickej pravdy bolo by potrebné aj názov pamätného dňa, ktorým je 19. september 1848 na „Pamätný deň slovenskej nezávislosti“. V ten deň totiž Ľudovít Štúr vyhlásil na Myjave prvý raz v novodobej histórii nezávislosť Slovenska. Slovenská národná rada vznikla vo Viedni tri dni predtým.

8. Konferenciu biskupov Slovenska prosíme o prijatie takých opatrení, aby podobne ako je to v evanjelickej cirkvi a. v., každý občan Slovenska – katolík mohol sa zúčastniť na sv. omši vo svojej materčine aspoň v nedeľu a vo sviatok v mieste, kde býva, rovnako prosíme aj ostatné cirkvi a náboženské spoločenstvá, ktorých sa to dotýka.

Tieto návrhy a odporúčania predkladáme vo viere, že na rozdiel od matičných návrhov a výziev, ktoré sme prijali na doterajších troch konferenciách (vo Fiľakove v rokoch 2013 a 2014 a v Lučenci 2015), sa podarí presvedčiť ich adresátov o potrebe venovať širšiu starostlivosť zo strany štátu o vyvážené vzťahy medzi Slovákami a národnostnými menšinami v oblastiach, kde sa ocitajú Slováci v menšine.

V Rimavskej Sobote 6. októbra 2016.